Юрій Лішневець
студент 1 курсу факультету № 1
Харківського національного університету внутрішніх справ

Особливості функціонування економіки України в умовах воєнного стану

Економіка є основою функціонування держави, забезпечуючи її стабільність і розвиток. В умовах воєнного стану економічна система піддається новим викликам, що вимагають швидкої адаптації та реагування. Правове регулювання економіки в цей період набуває особливого значення, оскільки визначає правила гри для бізнесу, захищає національні інтереси та мобілізує ресурси для оборони держави.

Воєнний стан вводиться на підставі Конституції України та Закону України "Про правовий режим воєнного стану". Цей закон визначає основи для дій держави в умовах війни, включаючи процедури мобілізації, захисту економічних інтересів та прав громадян [1].

Згідно з даними Міністерства економіки України, під час воєнного стану було запроваджено заходи, що дозволяють підтримувати економіку [2].

Для підтримки економіки України в умовах воєнного часу застосовуються кілька ключових заходів.

Державна фінансова підтримка. Введення податкових пільг для малого та середнього бізнесу, а також субсидії та кредити для критично важливих галузей економіки.

Мобілізація ресурсів. Резервування і перерозподіл матеріальних та фінансових ресурсів для забезпечення потреб армії та стратегічних підприємств.

Міжнародна допомога. Залучення грантів, кредитів та гуманітарної допомоги від міжнародних організацій та союзників для стабілізації економіки та відновлення інфраструктури.

Контроль за цінами і валютним курсом. Державне регулювання цін на стратегічні товари та валютні інтервенції для стабілізації національної валюти.

Міністерські програми. Створення спеціальних державних програм для підтримки зайнятості, відновлення інфраструктури та інноваційних галузей.

Ці заходи допомагають мінімізувати економічні втрати та підтримувати життєздатність економіки в умовах війни.

Держава вживає заходів для мобілізації ресурсів, необхідних для оборони. Наприклад, у 2023 році була реалізована програма закупівлі військової техніки на загальну суму 100 мільярдів гривень, що вимагало залучення коштів з державного бюджету [3].

Правове регулювання сприяє контролю над стратегічними галузями економіки, такими як оборонна промисловість та енергетика. Згідно з інформацією, оприлюдненою Міністерством оборони, обсяги виробництва військової техніки зросли на 40% у 2022 році, що стало можливим завдяки новим законам і пільгам для виробників [2].

Економічна мобілізація включає планування та перерозподіл наявних ресурсів для задоволення потреб Збройних Сил України, що охоплює виробництво, постачання озброєння, техніки, палива та інших стратегічних матеріалів. Цей процес також передбачає перепрофілювання промисловості для виготовлення військової продукції, координацію з приватним сектором, а також організацію логістичних ланцюгів для забезпечення безперебійного постачання необхідних товарів і послуг на фронт. Крім того, важливу роль відіграє мобілізація трудових ресурсів і технічних спеціалістів для підтримки виробничих потужностей у воєнний час. Наприклад, у 2022 році близько 60% промислових потужностей було перенаправлено на виробництво товарів для оборони [3].

Під час війни були внесені зміни до податкового законодавства, які знизили податкове навантаження на підприємства, що беруть участь у виконанні мобілізаційних завдань. Це дало змогу підтримати понад 20 тисяч малих і середніх підприємств [1].

Правове регулювання економіки в умовах воєнного стану також передбачає захист прав і свобод громадян. Важливо, щоб державні заходи не порушували основні права людей, а лише допомагали зберегти стабільність в економіці [3].

Правове регулювання економіки в умовах воєнного стану є складним і багатогранним процесом, оскільки воно охоплює широкий спектр заходів, спрямованих на мобілізацію ресурсів, підтримку стратегічних галузей, а також забезпечення національної безпеки. До таких заходів належать контроль за ціноутворенням, обмеження на рух капіталу, конфіскація майна в інтересах держави, контроль за інформацією, захист прав громадян, підтримку стратегічних галузей, економічну мобілізацію та запровадження тимчасових обмежень на економічну діяльність для забезпечення обороноздатності країни [2].

У майбутньому необхідно продовжувати вдосконалювати правове регулювання економіки в умовах воєнного стану. Важливо адаптувати законодавство до нових викликів, враховуючи досвід, здобутий під час військових конфліктів, для покращення стійкості економічної системи та забезпечення національної безпеки.

Література

1. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text (дата звернення: 15.10.2024).

2. Міністерство економіки України. Статистика про вплив війни на економіку. URL: https://www.me.gov.ua (дата звернення: 15.10.2024).

3. Міністерство оборони України. Звіт про виконання оборонних завдань у 2022 році. URL: https://www.mil.gov.ua (дата звернення: 15.10.2024).

Юридичний факультет Національного університету біоресурсів і природокористування України

Інститут права Львівського державного університету внутрішніх справ

Юридичний факультет Запорізького національного університету

Юридичний факультет Сумського Національного аграрного університету

Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

XVIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції «Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»

П.78

Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К., 2024. 420 с.

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та наукові керівники